

Бібліотечна Житомирщина

**АНАЛІЗ СТАТИСТИЧНИХ ДАНИХ
/2016-2020 рр./**

**КЗ «Обласна універсальна наукова бібліотека ім. О.Ольжича»
Житомирської обласної ради
Науково-методичний відділ**

Бібліотечна Житомирщина

**АНАЛІЗ СТАТИСТИЧНИХ ДАНИХ
/2016-2020 рр./**

ЖИТОМИР, 2021

Бібліотечна Житомирщина: аналіз статистичних даних (2016-2020 рр.) / КЗ «Обласна універсальна наукова бібліотека ім. О. Ольжича», НМВ; уклад. Г. Козаченко, ред. Г. Врублевська. - Житомир, 2021. – 23 с.

Пропонуємо до уваги аналіз основних статистичних показників діяльності публічних бібліотек Житомирської області. Дані за 2020 рік наведено в порівнянні з даними 2016 року.

Аналіз показників базується на відомостях, внесених до Електронної системи моніторингу базової мережі публічних бібліотек України (ЕСMaP).

© Житомирська обласна універсальна
наукова бібліотека ім. О. Ольжича
Уклад. Г. Г. Козаченко
Ред. вип. Г. Й. Врублевська

Цьогорічний збірник «Бібліотечна Житомирщина» виходить у трохи незвичному вигляді та у двох випусках: окремо таблиці зі статистичними показниками і окремим випуском – аналіз отриманих даних. Ще одна особливість статзбірника – вочевидь, він останній, в якому інформацію ми підсумовували по районах. У зв'язку з черговим етапом реформи децентралізації, введенням в дію нового адміністративно-територіального устрою України та укрупненням районів (у Житомирській області їх лишилось 4: Бердичівський, Житомирський, Коростенський та Новоград-Волинський) така побудова вже традиційного за багато років щорічника втрачає сенс. Говорити, який вигляд щорічник матиме надалі, поки зарано, доки не буде визначено подальшу форму Адресної частини ЕСМаР (виключно на дані якої ми спираємось протягом останніх 4 років).

У 2016 році мережа публічних бібліотек Житомирської області нараховувала 816 установ. Щороку ця кількість невпинно зменшувалась.

Таке скорочення, на жаль, в першу чергу, пов'язано з реформою децентралізації та утворенням ТГ. Органи місцевого самоврядування новоутворених територіальних громад у багатьох районах області свідомо чи не свідомо призводять до руйнації бібліотечних закладів, що, в свою чергу, порушує мінімальні соціальні нормативи забезпечення населення публічними бібліотеками (Постанова Кабінету Міністрів України № 72 від 06.02.2019 р.). Як вкрай негативний досвід можна навести приклади ліквідації районних бібліотек у Бердичівському та Коростенському районах. Такі рішення були одноосібно прийняті головами районних адміністрацій всупереч Законам України «Про культуру» та «Про бібліотеки та бібліотечну справу». Не набагато кращий стан справ і в інших районах. Слід наголосити також на тому, що ні науково-методичний відділ ЖОУНБ ім. О. Ольжича, ні, наскільки нам відомо, Департамент культури, молоді та спорту Житомирської ОДА, не отримували ніяких копій рішень від органів місцевого самоврядування щодо закриття публічних бібліотек. В деяких громадах йдуть іншим шляхом: офіційно бібліотеки не закриті, але роками не працюють з незрозумілих причин. Значний відсоток від кількості не працюючих бібліотек не мають документального підтвердження про закриття, але фактично не діють. Відповідно, їхні фонди не передані жодній іншій бібліотеці і не списані, ці показники не увійшли у загальну кількість фондів бібліотек області, що також вплинуло на показник забезпеченості документами. В деяких ТГ вирішили застосувати власне know-how: усю мережу бібліотек громади (або якусь частину з них) приєднати до профільного відділу на правах структурних підрозділів, не маючи для цього жодних законних підстав і порушуючи водночас цілу низку нормативно-законодавчих документів, зокрема «Закон про культуру» та «Закон про бібліотеки і бібліотечну справу».

Тепер розглянемо іншу ситуацію. Мова про повну відсутність комунікації з досить значною кількістю громад. Незважаючи на численні листи, надіслані до профільних відділів/секторів цілої низки ТГ, ми не отримали жодної відповіді. Навіть більше – звіти публічних бібліотек до ЕСМаР не надіслані.

Отже, за 2020 звітний рік науково-методичний відділ ЖОУНБ ім. О. Ольжича не отримав електронні звіти в ЕСМаР від бібліотек таких територіальних громад:

1. Березівська ТГ (Житомирський р-н):

- Барашівська сільська бібліотека
- Іванівська сільська бібліотека
- сільська бібліотека Військового містечка
- Садківська сільська бібліотека
- Черемошненська сільська бібліотека

2. Високівська ТГ (Черняхівський р-н, за новим АТУ – Житомирський р-н):

- Городищенська сільська бібліотека
- Осницька сільська бібліотека

3. Вільшанська ТГ (Чуднівський р-н, за новим АТУ – Житомирський р-н):

- Бейзимівська сільська бібліотека
- Вільшанська сільська бібліотека
- Волосівська сільська бібліотека
- Галіївська сільська бібліотека
- Карповецька сільська бібліотека
- Трощанська сільська бібліотека

4. Курненська ТГ (Пулинський р-н, за новим АТУ – Житомирський р-н):

- Старомайданівська сільська бібліотека

5. Мартинівська ТГ (Пулинський р-н, за новим АТУ – Житомирський р-н):

- Мартинівська сільська бібліотека

- В'юнківська сільська бібліотека
- Новозаводська сільська бібліотека

6. Оліївська ТГ (Черняхівський р-н, за новим АТУ – Житомирський р-н):

- Вишпільська сільська бібліотека
- Вільська сільська бібліотека
- Зороківська сільська бібліотека
- Ксаверівська сільська бібліотека
- Новописька сільська бібліотека

Вище перераховані бібліотеки Оліївської ТГ до 01.01.2021 року знаходились у Вільській громаді, і лише поточного року відійшли до Оліївської. Ситуація із закладами культури в Оліївській ТГ надскладна і незрозуміла, офіційної інформації ми не маємо.

7. Потіївська ТГ (Радомишльський р-н, за новим АТУ – Житомирський р-н):

- Гутопотіївська сільська бібліотека
- Заньківська сільська бібліотека
- Новобудська сільська бібліотека
- Облітківська сільська бібліотека
- Потіївська сільська бібліотека

8. Старосілецька ТГ (Коростишівський р-н, за новим АТУ – Житомирський р-н):

- Городська сільська бібліотека
- Гуменницька сільська бібліотека
- Кам'янобрідська сільська бібліотека
- Козіївська сільська бібліотека
- Минійківська сільська бібліотека
- Садівська сільська бібліотека
- Старосілецька сільська бібліотека
- Торчинська сільська бібліотека

- Травневська сільська бібліотека

9. **Харитонівська ТГ** (Коростишівський р-н, за новим АТУ – Новоград-Волинський р-н):

- Смолівська сільська бібліотека
- Шахворостівська сільська бібліотека

10. **Чижівська ТГ** (Новоград-Волинський р-н):

- Курчицька сільська бібліотека
- Курчицькогутянська сільська бібліотека
- Малоцвілянська сільська бібліотека
- Таращанська сільська бібліотека
- Чижівська сільська бібліотека

11. **Швайківська ТГ** (Бердичівський р-н):

- Катеринівська сільська бібліотека
- Мирославівська сільська бібліотека
- Райківська сільська бібліотека
- Слободищанська сільська бібліотека
- Швайківська сільська бібліотека

Ще раз наголошуємо, що комунікація з цими громадами у НМВ ЖОУНБ ім. О. Ольжича відсутня, інформації щодо статусу бібліотек (діюча/недіюча) в нас немає, представники профільних відділів цих громад на контакт з нами не йдуть, на наші звернення не реагують.

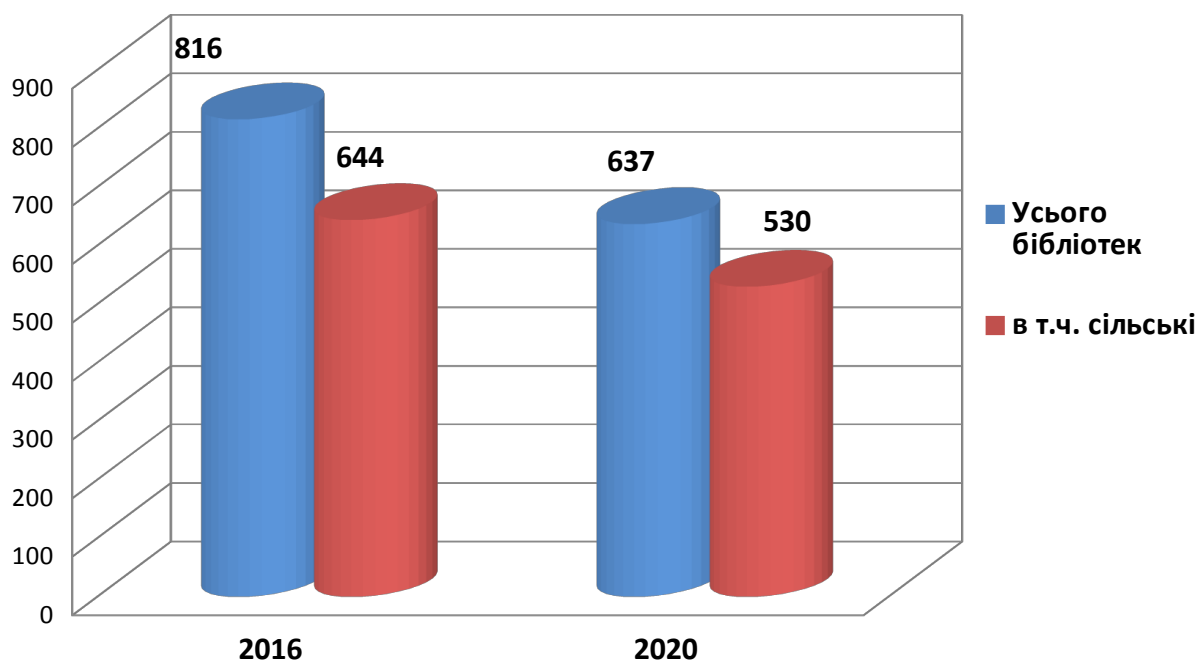
Отже, маємо констатувати той факт, що формування бібліотечної мережі в ТГ Житомирської області відбувається абсолютно хаотично, без належного вивчення, аналізу існуючої ситуації, без врахування потреб жителів громад і з порушенням чинного законодавства.

Наразі, аналізуючи стан діяльності публічних бібліотечних закладів Житомирської області за 2020 рік, ми могли оперувати даними лише 637 бібліотек. Не маючи актуальних відомостей про стан 48 вище названих

бібліотек, ми на даному етапі вважатимемо їх не діючими, а отже констатуємо, що за 4 роки мережа бібліотек Житомирської області зменшилась на 179 установ. Найбільше скорочення відбулось в Овруцькому (27 бібліотек), Черняхівському (18 бібліотек), Пулинському (17 бібліотек), Коростенському, Новоград-Волинському (по 14 бібліотек), Ружинському, Чуднівському (по 11 бібліотек), Житомирському (10 бібліотек), Баранівському, Романівському (по 9 бібліотек), Радомишльському (8 бібліотек) районах тощо.

Таке суттєве змінення мережі потягло за собою зменшення основних показників діяльності бібліотек області порівняно з даними 2016 року. Крім того, карантинні обмеження через COVID-19 теж внесли свої корективи як у діяльність бібліотечних установ, так і в пов'язані з нею статистичні дані.

Мережа бібліотек

Що стосується матеріально технічної бази, то змін у бібліотеках області на краще практично немає: капітального ремонту потребують 40 установ, поточного – 454. У 2016 році відповідно 57 та 510, а зменшення показників відбулось за рахунок закритих/ліквідованих бібліотек. Без

опалення залишаються 267 бібліотек, а в 13 немає навіть освітлення. Про які трансформаційні зміни в діяльності бібліотечних установ можна говорити, якщо в них відсутні прийнятні умови для працівників, не кажучи вже про відвідувачів?

У відсотковому співвідношенні це виглядає так:

Рік	Потребують капітальног н ремонт	%	Потребують поточного ремонту	%	Без опалення	%	Без освітлення	%
2016	57	6,8	510	62,5	361	44,2	16	2,0
2020	40	6,3	454	71,3	267	41,9	13	2,1

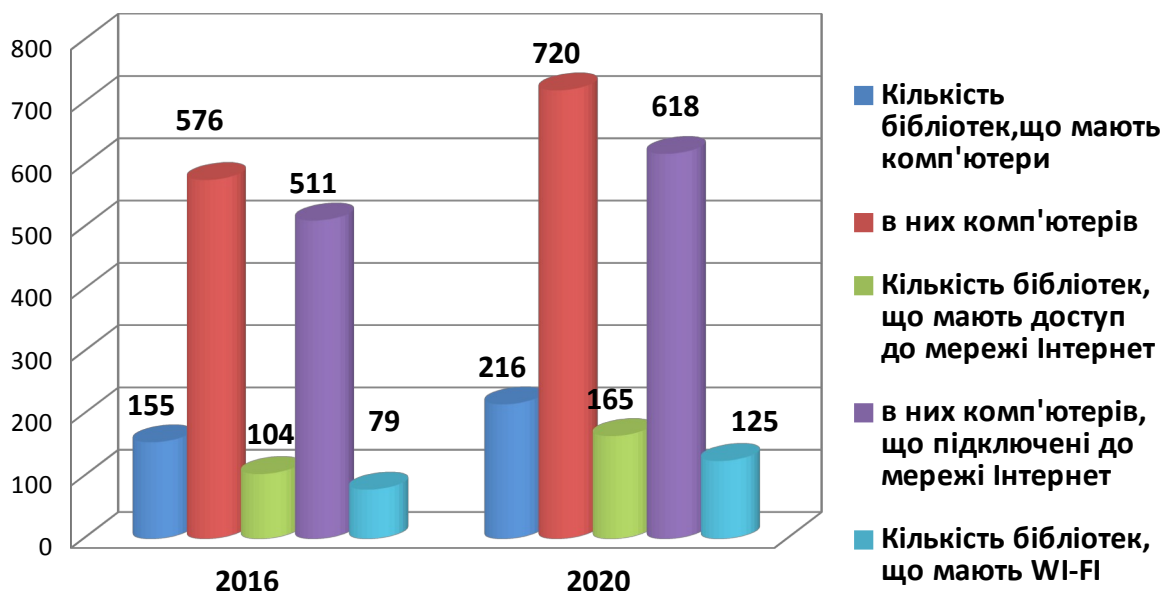
Найбільша кількість неопалюваних бібліотек в Ружинському (25), Любарському (23), Бердичівському (20), Коростенському (17), Брусилівському (16), Чуднівському (15), Черняхівському (14), Баранівському та Новоград-Волинському (по 13), Овруцькому (12), Андрушівському та Народицькому (по 11) районах. Освітлення відсутнє в 5 бібліотеках Коростенського, 2 бібліотечних установах Малинського, по 1 бібліотеці в Брусилівському, Житомирському, Коростишівському, Новоград-Волинському, Чуднівському районах та у м. Житомирі (???)

З року в рік констатуємо одні й ті самі факти в одних й тих самих (за невеликим виключенням) районах/містах Житомирщини, робимо висновки, що занедбаність бібліотек (та й не тільки) – це системний підхід органів місцевого самоврядування з метою руйнації та знищення мережі закладів культури. Ще можна зрозуміти закриття, наприклад, бібліотек в неперспективних населених пунктах та переведення фінансів, що звільнились, на покращення діяльності інших бібліотечних закладів. Але такий підхід скоріше виключення з правил.

Проте є обнадійливі факти: загальна кількість технічних засобів поступово зростає. У 216 бібліотеках області нараховується 720 комп'ютерів,

що на 61 бібліотеку та 144 комп'ютери більше, ніж 2016 року. Доступ до мережі Інтернет мають 165 (2016 року 104) бібліотек, 125 (проти 79 у 2016 році) надають WI-FI-доступ.

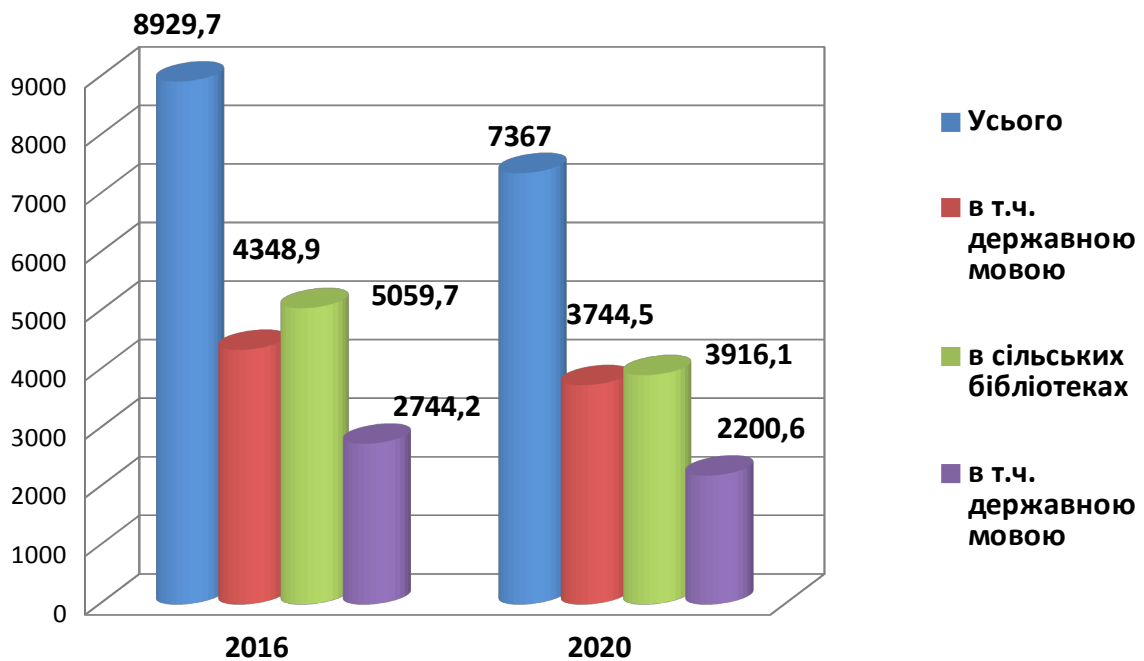
Матеріально-технічна база бібліотек: технічні засоби

На кінець звітного року загальний фонд публічних бібліотек Житомирської області нараховував 7367,0 тис. примірників, що порівняно з 2016 р. менше на 1562,7 тис.; у сільських бібліотеках показник зменшення становить 1143,6 тис. примірників.

Тобто, як бачимо, найбільша частка втрати книжкового фонду припадає саме на сільські бібліотеки. Звичайно, ми беремо до уваги щорічну діяльність бібліотек з оптимізації власних фондів, зокрема списання застарілої та зношеної літератури. Проте така робота в бібліотеках області завжди мала системний характер та виважений підхід і жодним чином не могла призвести до втрати більш як 1,5 млн. примірників видань.

Загальний бібліотечний фонд на кінець звітного року

Як свідчать дані у таблиці, вибуття (списання) з бібліотечного фонду бібліотек області складає лише 23,1 % від загальної кількості втрат. У сільських бібліотеках ця частина є ще меншою – близько 4 %. Значне зменшення книжкового фонду спостерігається в бібліотеках Овруцького (на 213,3 тис. примірників), Черняхівського (на 119,8 тис.), Чуднівського (на 106,9 тис.), Коростенського (на 90,2 тис.), Баранівського (на 81,8 тис.), Малинського (на 81,2 тис.), Коростишівського (на 79,2 тис.), Пулинського (на 78,5 тис.) районів та у м. Житомирі (на 109,6 тис. примірників).

Загальний бібліотечний фонд: надходження та вибуття

Рік	Надходження				Випуття (списання)	
	усього	В т.ч. за Державною і місцевими програмами	в т.ч. усього в сільських бібліотеках	В т.ч. за Державною і місцевими програмами	усього	в т.ч. в сільських бібліотеках
2016	185,7	46,6	102,8	20,5	469,6	383,1
2020	101,6	31,6	56,7	9,3	361,2	156,1

Загалом, впродовж 2020 року до бібліотек області надійшло на 84,1 тис. примірників документів менше, ніж у 2016. Збільшилась кількість надходжень до фондів бібліотек Бердичівського району (за рахунок

передачі фонду ЦРБ до сільських бібліотек ТГ), незначне збільшення надходжень документів спостерігаємо у Житомирському, Любарському, Малинському, Новоград-Волинському, Радомишльському, Ружинському, Хорошівському, Черняхівському районах, в містах Малин та Новоград-Волинський. Падіння надходжень до фондів відбувається і в обласних бібліотеках, проте найгірша ситуація саме в сільських. У порівнянні з 2016 роком кількість надходжень до сільських бібліотек зменшилась вдвічі, винятком є сільські установи Ємільчинського, Житомирського, Любарського, Новоград-Волинського, Ружинського, Хорошівського та Черняхівського районів. Але й в них ці показники є не суттєвими, хіба що у Новоград-Волинському районі.

Протягом вже досить тривалого часу відбувається стабільне (і значне!) зменшення кількості надходжень видань до бібліотек. Особливо болючим це питання є для сільських установ, для яких Державна програма поповнення бібліотечних фондів була єдиним джерелом нових видань. Та що вже говорити про бібліотеки невеликих сільських ТГ, якщо проблема з фінансуванням на комплектування дуже серйозно стоїть навіть перед обласними бібліотеками.

Кошти з загального фонду на комплектування

Рік	Усього	в т.ч. на періодичні видання	в т.ч. для сільських бібліотек	в т.ч. на періодичні видання
2016	685,1	419,7	222,4	171,3
2020	741,8	314,0	464,8	118,0

На перший погляд, ніби все гаразд: спостерігається збільшення фінансування, особливо істотно це виглядає для сільських бібліотек. Але, якщо розглядати все в динаміці, то картина не така вже й райдушна (див. таблицю «Загальний бібліотечний фонд: надходження і вибуття»), адже за попередні 4 роки ціни на книжкову продукцію виросли приблизно на 30-

35 %. Якщо провести нескладні розрахунки, то можна визначити, що на поповнення бібліотечних фондів виділяється приблизно 1 % від загального фінансування (нагадуємо, що мова йде про кошти загального фонду). У 2020 році цей показник впав до рекордного мінімуму – 0,7 %. То яким чином бібліотеки мають впроваджувати «Стратегію розвитку читання на 2021-2025 роки», яку презентували у березні поточного року Міністерство культури та інформаційної політики України і Український інститут книги? Якщо раніше бібліотеки могли сподіватись хоча б на Державну програму поповнення бібліотечних фондів, то зараз ці сподівання марні.

Протягом останніх двох років усі спроби Українського інституту книги «модернізувати» Державну програму призвели до того, що кількість видань скоротилася більше, ніж вдвічі: на 530 сільських бібліотек припадає трохи більше 9 тис. примірників документів. А якщо врахувати, що учасниками Державної програми в нашій області стали публічні бібліотеки лише 5 сільських громад, то стає зрозумілим, що жителі «забутих» ТГ позбавлені права на якісне бібліотечне обслуговування, гарантоване державою і прописане у Законі України «Про бібліотеки та бібліотечну справу» та у «Державному стандарті надання безоплатних послуг клубними та бібліотечними закладами культури державної та комунальної форм власності».

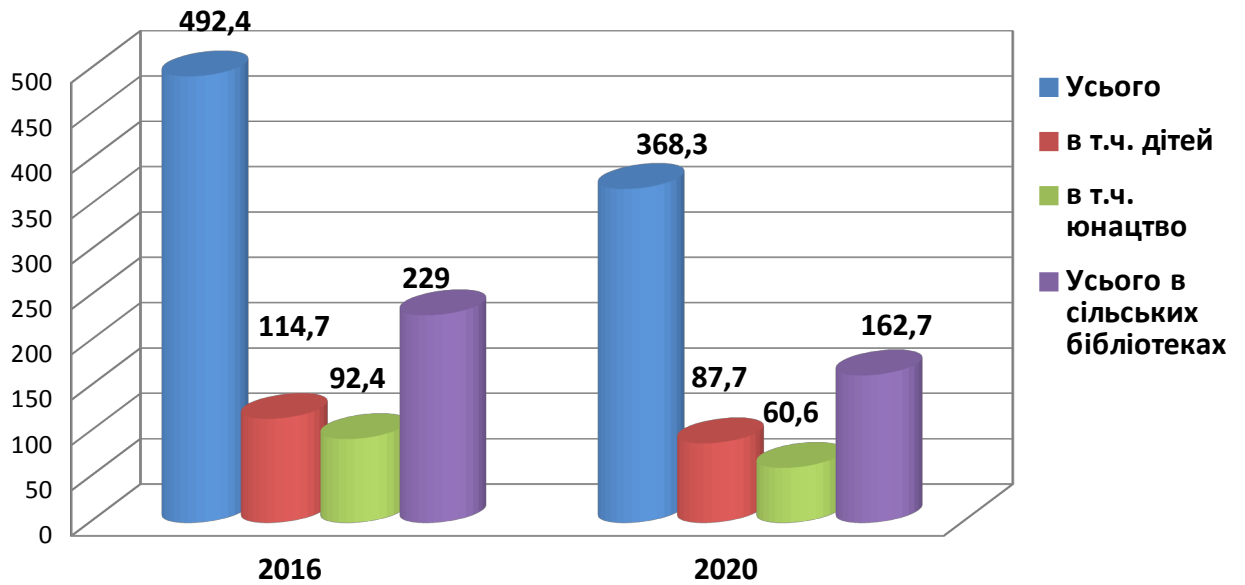
Проте, якщо бути об'єктивними і послідовними, мусимо зауважити, що неготовність/не бажання органів місцевого самоврядування впорядковувати мережу бібліотечних закладів в свої громадах і створювати комунальні заклади «Публічна бібліотека з філіями...», а також бездіяльність та байдужість до цього питання самих бібліотечних працівників, теж спрацьовують не на користь як бібліотек, так і їхніх реальних та потенційних користувачів.

Забезпеченість користувачів документами склала 20,0 примірників на 1 особу, найбільший показник традиційно в Лугинському (40,7), Коростенському (34,0), Радомишльському (33,9), Новоград-Волинському (28,2), Пулинському (27,9), Ружинському (25,3), Чуднівському (25,0), Малинському (24,2) районах, м. Бердичеві (24,4), а також в ЖОУНБ ім. О. Ольжича (37,1). Показник обертаності фонду публічних бібліотек області зменшився – від 1,0 в 2016 році до 0,7 у 2020, що безпосередньо пов'язано саме з карантинними обмеженнями в умовах пандемії COVID-19. Найнижчий показник обертаності в Коростенському, Лугинському, Радомишльському, Ружинському, Чуднівському районах, м. Бердичеві та ОУНБ – 0,4. Найбільший – в ОЮБ (3,0), ОДБ (2,9), м. Житомирі (2,7) тощо. Відповідно, знизився й показник читаності – з 18,3 до 14,9, лише Обласна бібліотека для дітей звітує про збільшення цього показника від 15,4 (2016 р.) до 24,3 (2020 р.).

У 2020 році загальна кількість обслужених користувачів бібліотек області склала 368,3 тис. осіб, на 124,1 тис. менше, ніж у 2016 році. В сільських бібліотеках зменшення показника складає 66,3 тис. – з 229,0 тис у 2016 р. до 162,7 тис. у 2020. Лише Брусилівський район, м. Житомир та Обласна бібліотека для юнацтва відзвітували про незначне збільшення кількості відвідувачів.

Істотне зменшення показника, в першу чергу, відбулося через карантинні обмеження, пов'язані з COVID-19. Іншими об'єктивними причинами можна назвати скорочення населення області (за чотири роки – майже на 50 тис. осіб) та закриття бібліотек (нагадаємо, мережа публічних бібліотек області за згаданий період скоротилась на 179 установ).

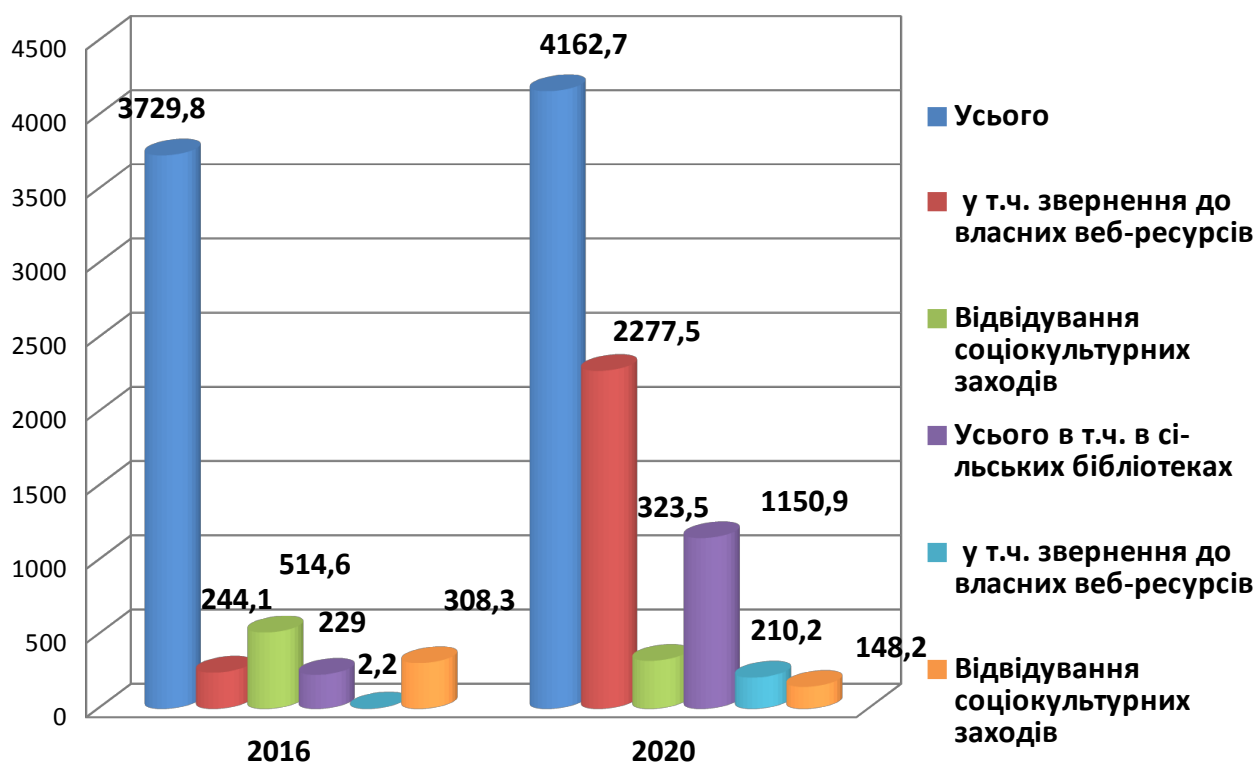
Кількість користувачів (обслужених)

Попри скорочення кількості користувачів, показник кількості відвідувань збільшився на 432,9 тис. (3729,8 у 2016 та 4162,7 у 2020 році). До речі, збільшення відвідуваності певних бібліотек ми спостерігаємо протягом останніх 6 років. Це дуже красномовна тенденція, адже свідчить про те, що бібліотеки активізують власну діяльність в різних напрямках та стають більш цікавими і привабливими для жителів громад.

На жаль, похвалитися таким збільшенням можуть лише бібліотеки Брусилівського, Коростишівського, Народицького районів, м. Бердичева, а також ЖОУНБ ім. О. Ольжича та Обласна бібліотека для дітей. Заборона або суворе обмеження фізичного відвідування користувачами бібліотек змусили бібліотечних фахівців шукати інші шляхи та можливості для надання послуг і, в першу чергу, активізувати діяльність своїх інформаційних представництв в мережі Інтернет – кількість віртуальних відвідувань зросла до 2277,5 тис., що на 2033,3 тис. більше, ніж у 2016 році. Також, слід врахувати й той факт, що бібліотеки навчились правильно працювати з інструментами статистичного обліку на власних інтернет-майданчиках, що говорить про зростання якості професійних навичок бібліотечних працівників.

Кількість відвідувань

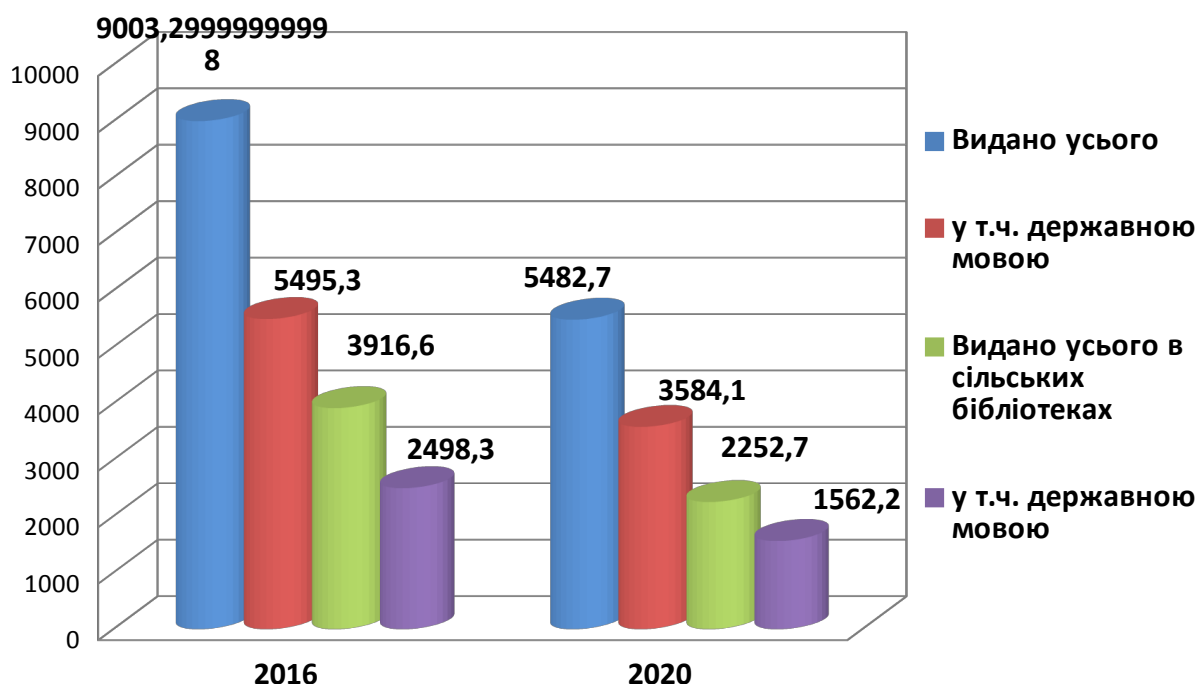
Кількість відвідувань соціокультурних заходів, що проводять бібліотеки, у 2020 році через карантинні обмеження природно зменшилась (як і кількість самих заходів: 18 588 у 2016 році та 13 642 у 2020) становила 323,5 тис. осіб, що на 191,1 тис. менше, ніж 2016 року. В сільських бібліотеках зменшення складає 160,2 тис., з 308,4 тис. до 148,2 тис. осіб. Збільшення кількості відвідувань соціокультурних заходів спостерігаємо лише в міських бібліотеках Житомира та Новоград-Волинського, а також в двох обласних бібліотеках – для дітей та юнацтва.

Значно зменшилася документовидача користувачам – на 3520,6 тис. примірників, в сільських бібліотеках зменшення показника теж є значним – 1663,9 тис. примірників.

Акцентуючи увагу лише на загальних статистичних даних (кількість відвідувань – загальна, веб-ресурсів та соціокультурних заходів; документовидача; кількість заходів тощо), складається не дуже оптимістична картина діяльності бібліотек в сенсі надання основних бібліотечних послуг. Особливо, враховуючи важкий 2020 рік. Але варто

поглянути на ті самі дані під іншим кутом, враховуючи різні показники, то реалії стають іншими.

Видача документів

В Електронній системі моніторингу діяльності публічних бібліотек України (ЕСМаР) серед великої кількості показників існує один, який, на нашу думку, є надзвичайно важливим. Мова про показник «Кількість годин, фактично відпрацьованих бібліотекою протягом року» (маємо за нього дякувати фахівцям НМВ НБУ ім. Ярослава Мудрого), який говорить про те, скільки часу бібліотека була відкрита для користувачів і надавала послуги. Не треба плутати цей показник з показником фонду робочого часу бібліотечних фахівців – ці дані табелюються відділом кадрів або бухгалтерією.

Аналізуючи статистичні дані з врахуванням часу, коли бібліотеки надавали послуги користувачам, отримуємо не тільки кількісний, але й якісний аналіз діяльності бібліотечних установ. Наочно хочемо це показати на прикладі ЖОУНБ ім. О. Ольжича, порівнюючи дані 2016 та 2020 років.

Відвідування та документовидача

Рік	Кількість фактично відпрацьованих годин	Кількість фактично відпрацьованих днів	Загальна кількість відвідувань (без звернень до веб-ресурсів) (тис.)	Середня кількість відвідувань (без звернень до веб-ресурсів) (тис.)	Загальна документовидача (тис.)	Середня документовидача (тис.)
2016	2629	328	142,5	0,4	628,9	1,9
2020	1157	145	93,5	0,6	377,8	2,6

На перший погляд, якщо оперувати загальними даними, маємо значне зниження основних показників діяльності ЖОУНБ ім. О. Ольжича, що, начебто, підтверджує усталено-стереотипну думку про падіння інтересу до бібліотек. Проте, якщо оперувати максимально можливою кількістю статистичних показників, виявляється, що ситуація прямо протилежна! Цей висновок підтверджують також дані про кількість соціокультурних заходів (як в межах, так і поза межами установи) та їх відвідуваність.

Соціокультурні заходи: кількість та відвідуваність

Рік	Кількість фактично відпрацьованих годин	Кількість фактично відпрацьованих днів	Загальна кількість соціокультурних заходів	Загальна кількість відвідувань заходів (тис.)	Середня кількість відвідувань заходів (тис.)
2016	2629	328	919	36,2	0,04
2020	1157	145	715	15,7	0,02

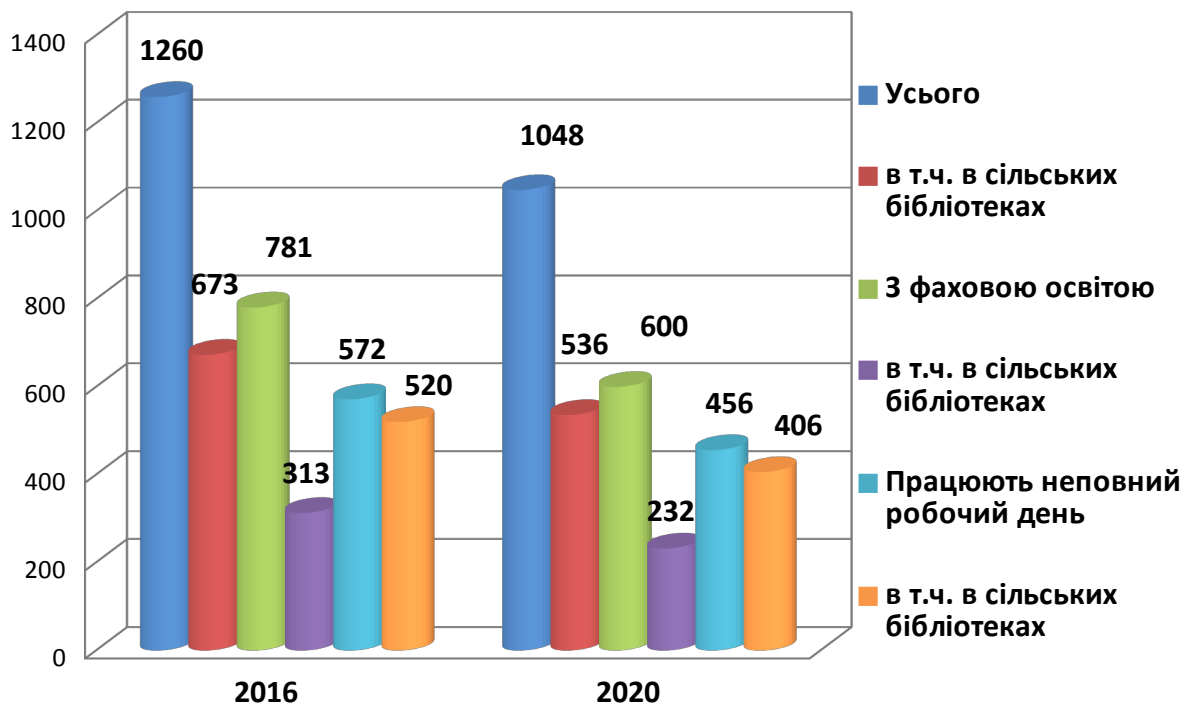
На відміну від повноцінної роботи 2016 р., у минулому році наша бібліотека надавала послуги (не враховуючи діяльність в мережі Інтернет) трохи більше 4,5 місяців. І навіть у незвичних і важких умовах пандемії продовжувала нарощувати темпи власної діяльності, а інтерес до бібліотеки

та її послуг у жителів громади зростає. Пропонуємо скористатись нашим прикладом і зробити подібні розрахунки для власних бібліотек.

З року в рік методисти НМВ ЖОУНБ ім. О. Ольжича наголошують, що в ЕСMaP немає «випадкових і непотрібних» показників (так, ми чули і таке), що всі показники, у кожному розділі, мають чітку структуру і логічне обґрунтування. Відхід від поверхневого підходу як до надання, так і до використання статистичних даних і методичне застосування їх глибинного аналізу – гарний та надійний інструмент для адвокаційної діяльності кожної бібліотеки.

Що стосується кадрового забезпечення бібліотек висококваліфікованими спеціалістами, то проблем не меншає. Навпаки, ситуація щороку погіршується. На початок 2021 року загальна кількість бібліотечних фахівців складала 1048 осіб, 536 з яких є працівниками сільських установ. Вищу і базову фахову освіту мають 57,3 % та 43,3 % відповідно.

Бібліотечні фахівці

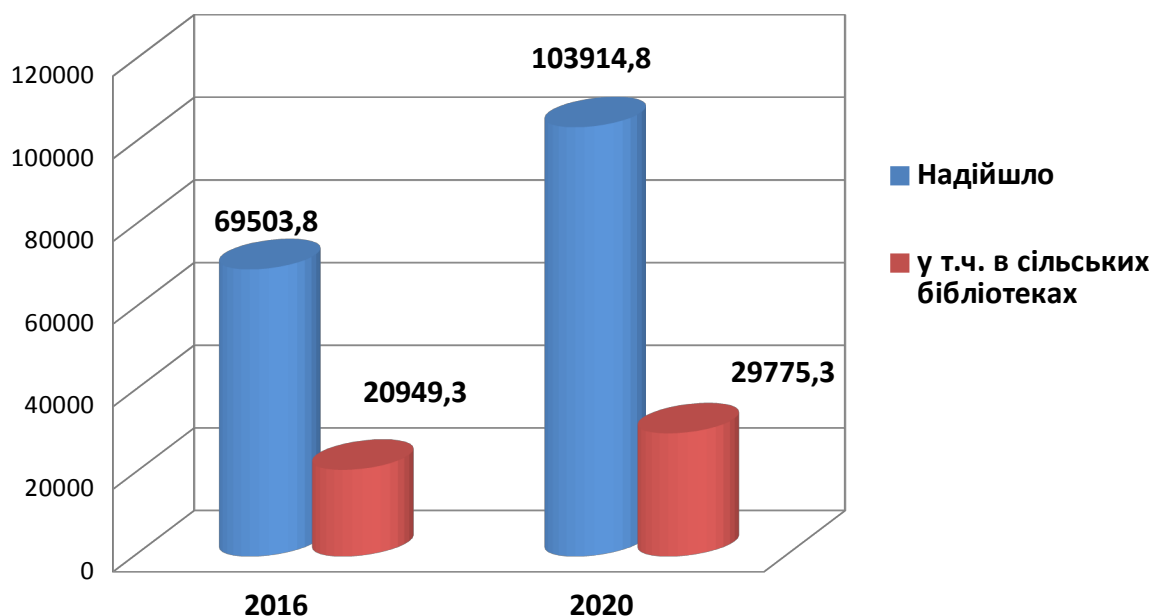

У 2016 році показники були дещо кращими: 62 % та 46,5 % відповідно. Найбільш суттєве зменшення кількості працівників з фаховою (вищою та базовою) освітою відбулося в Брусилівському, Житомирському, Коростенському, Новоград-Волинському, Овруцькому, Пулинському, Черняхівському районах, містах Бердичеві та Житомирі, а також в Обласній бібліотеці для дітей.

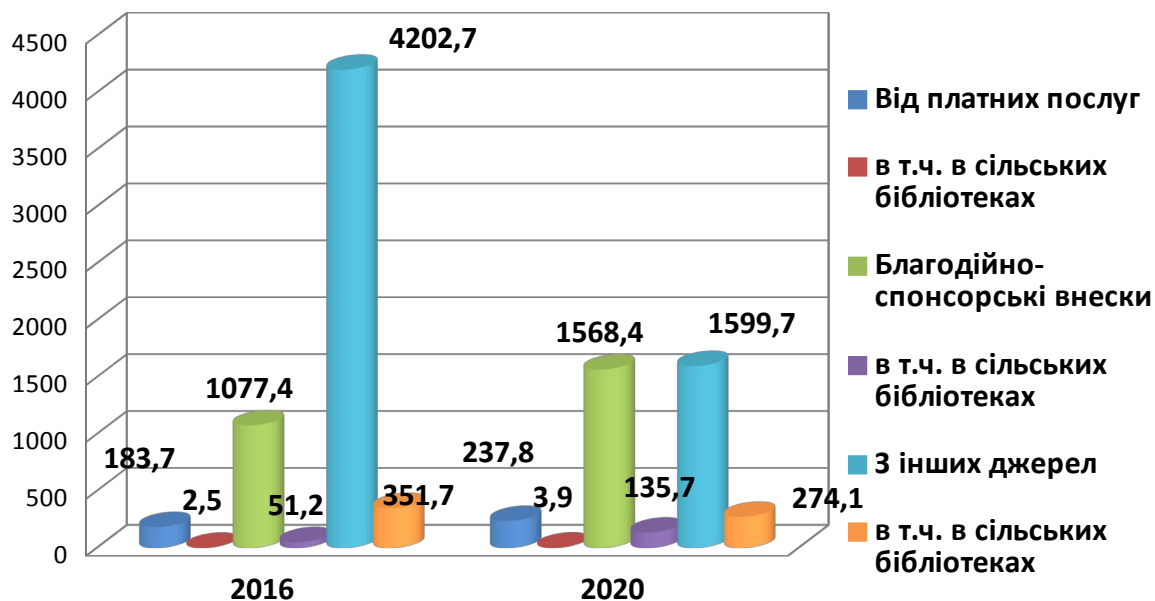
Зниження кількості фахівців, що працюють не повний робочий день, відбулось, в першу чергу, за рахунок закритих/непрацюючих бібліотек. Найбільший відсоток працівників, які працюють в умовах не повної зайнятості в Новоград-Волинському (90,9 %), Малинському (80,4 %), Коростенському (75,6 %), Олевському (74 %), Любарському (71,8 %), Бердичівському, Лугинському, Романівському (по 66,7 %), Ружинському (65,7 %), Брусилівському (64,5 %), Черняхівському (63,3) та Чуднівському (60,0 %) районах.

Ми вже аналізували деякі фінансові дані, пов'язані, в першу чергу, з комплектуванням бібліотечних фондів за рахунок коштів загального фонду. Наразі, пропонуємо до вашої уваги інформацію про надходження та використання коштів на розвиток бібліотек області.

Надходження фінансів: усього

Надходження фінансів: за видами

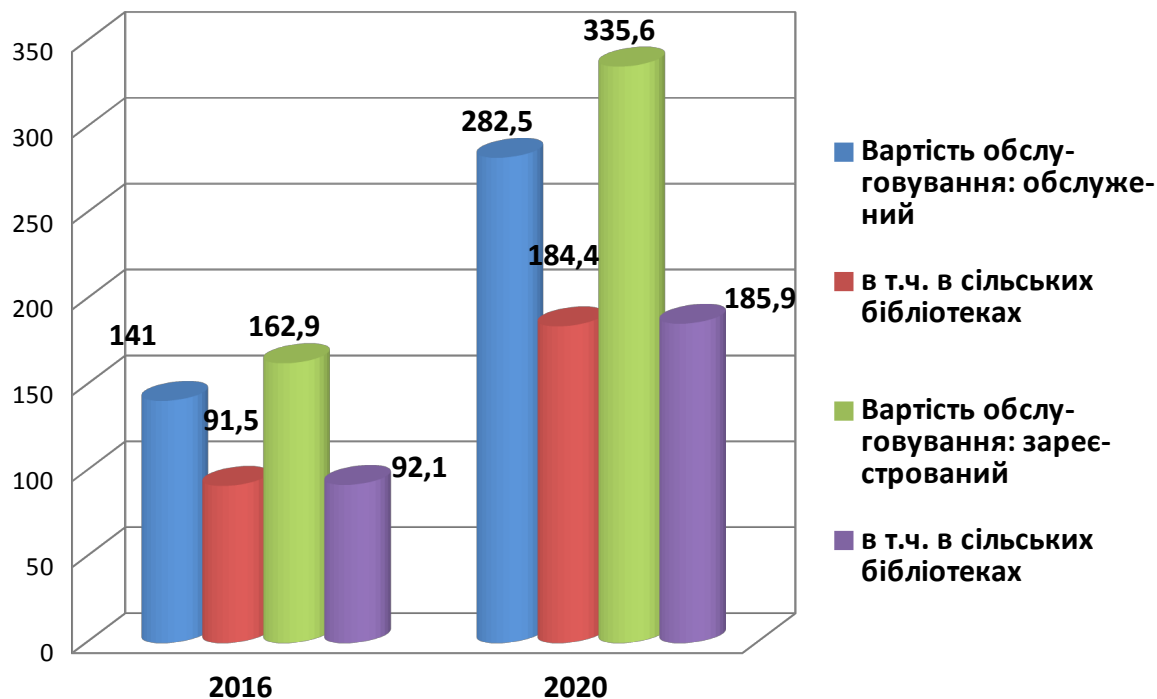
Впродовж 2020 року загальна сума надходжень склала 103914,8 тис. грн., що на 34411,0 тис. більше, ніж у 2016 році. Кошти в т.ч. надходили від надання платних послуг, благодійних та спонсорських внесків, а також з інших джерел відповідно: 237,8 тис., 1568,4 тис. та 1599,7 тис. грн. Якщо надходження з інших джерел у порівнянні з 2016 роком зменшилося на 2603,0 тис. грн., то надходження від платних коштів і благодійно-спонсорських внесків, навпаки, – збільшилося відповідно на 54,1 тис. і 491,0 тис. грн.

Вартість обслуговування одного користувача (обслуженого), в порівнянні з попередніми роками, збільшилася вдвічі і становить загалом по області 282,5 грн.

Вартість обслуговування зареєстрованого користувача (за ЄРК) у 2020 році становила 335,6 грн., що в два рази більше, ніж 2016 року. Найбільша вартість обслуговування зареєстрованого користувача в місті Бердичеві (669,8 грн.), Обласній бібліотеці для дітей (626,2 грн.), м. Новоград-Волинському (487,5 грн.), ЖОУНБ ім. О. Ольжича (388,1 грн.), м. Коростені (384,4 грн.), м. Житомирі (373,3 грн.), Радомишльському районі (350,0 грн.),

Обласній бібліотеці для юнацтва (349,0 грн.), Андрушівському (347,3 грн.), Чуднівському (338,8 грн.), Коростенському (327,3 грн.), Ружинському (325,5 грн.), Коростишівському (319,0 грн.) районах.

Вартість обслуговування

«...Без підтримки місцевої влади зробити революцію в бібліотечній галузі буде дуже складно. У цьому контексті важливим завданням новостворених громад є модернізація і розвиток бібліотек як загальнодоступних, інформаційних, освітніх і культурних центрів, зокрема, утримання їх приміщень у належному стані, реконструкція та поточні ремонти, забезпечення новою літературою». З цим висновком Світлани Сом (керівниця Фондації Дарини Жолдак) та Оксани Бруї (президентка ВГО «УБА») важко не погодитись, тим більш, що вище наведений аналіз статистичних даних дуже добре це ілюструє. А ще хотілося б додати, що важливим фактором і джерелом розвитку діяльності будь-якої бібліотеки є також працівники з їхнім рівнем кваліфікації, освіти, підготовки, досвіду і майстерності. Без цих двох складових бібліотеки й надалі лишатимуться вільними від відвідувачів книгозбірнями, а не справжніми культурно-освітніми центрами.